

Dipolomamunka/szakdolgozati és projektmunkat témák a 2011/2012. tanév I. félévére VEGYÉSZ, VEGYÉSZMÉRNÖK, KÉMIA TANÁR, KÉMIA BSc, és MÁS SZAKOSOK (környezettudomány, környezettan BSc, biológus és biológus BSc, ODLA BSc hallgatók) számára

(Ahol a szak külön nincs feltüntetve, azokat a témákat valamennyi szak számára meghirdetjük.)

Dr. Baranyai Zsolt

1. A DOTA-szulfonsavamid származék ligandumok protonálódási sajátságai **(vegyészmérnök BSc, van rá jelentkező)**

(A szulfonsavamid csoportot tartalmazó ligandumok esetében kimutatták, hogy lantanida(III)-ionokkal képződő komplexeiben az amid-NH csoport fiziológiás pH tartományban deprotonálódik és koordinálódik a Ln^{3+} ionhoz ezzel megváltoztatva a fémionhoz közvetlenül koordinált vízmolekulák számát. Ez a viselkedés a Ga(III)-komplexek esetében is tapasztalható. A vizsgálatok céljai két különböző DOTA-szulfonsavamid származék ligandum protonálódási állandóinak meghatározása pH-potenciometriás, UV-spektrofotometriás és ^1H -NMR spektroszkópiás módszerekkel.)

Dr. Buglyó Péter

1. $[(\eta^6\text{-arén})Ru(H_2O)_3]^{2+}$ kationok kölcsönhatása (O,O) donor kismolekulákkal **(Kémia BSc – van rá jelentkező)**
2. A $[(\eta^6\text{-p-cym})Ru(H_2O)_3]^{2+}$ és egyszerű dipeptidek kölcsönhatásának **(Kémia BSc – van rá jelentkező)**
3. Új, $[(\eta^6\text{-arén})Os(H_2O)_3]^{2+}$ kationok előállítása és vizsgálata **(Kémia BSc – van rá jelentkező)**
4. Oldalláncban erősen koordinálódó donoratomot tartalmazó aminosavak kölcsönhatása $[(\eta^6\text{-arén})Ru(H_2O)_3]^{2+}$ kationokkal **(Vegyész MSc – van rá jelentkező)**

Dr. Fábián István

1. Katalitikus aktivitású szilika aerogélek előállítása és vizsgálata **(Vegyész MSc - van rá jelentkező)**
2. Transzparens aerogélek előállítása és vizsgálata **(Kémia BSc - van rá jelentkező)**

Dr. Gáspár Attila

1. Mikrofluidikai csipben történő elektroforetikus elválasztások tanulmányozása **(van rá jelentkező)**
2. Kromatográfias töltetek kialakítása mikrofluidikai chipekben és hatékonyságuk tanulmányozása **(van rá jelentkező)**
3. Miniaturizált, papíralapú elektroforetikus elválasztások tanulmányozása **(van rá jelentkező)**
4. HPCE készülék kiegészítése kromatográfias tölteten való elválasztással **(van rá jelentkező)**

Dr. Gáspár Attila, Dr. Baranyai Zsolt

1. Gadolínium alapú kontrasztanyagok vizsgálata micelláris elektrokinetikus kromatográfias módszerrel **(van rá jelentkező)**

Dr. Gyémánt Gyöngyi

1. Osteoporozis megelőzésére alkalmazott Ca tartalmú gyógyszerformák összehasonlítása (**Gyógyszerész**) (**irodalmi feldolgozás**)
2. Ca bevitelére szolgáló gyógyszerforma kialakítása (**Gyógyszerész**)
3. Béta-amiláz enzim vizsgálata kinetikai módszerekkel (**Vegyész MSc - van rá jelentkező**)
4. Egy biofilm bontó enzim alhely szerkezetének vizsgálata (**Mol. biol MSc - van rá jelentkező**)
5. α -Amiláz enzim aktivitás mérési módszereinek összevetése (**Kémia BSc – van rá jelentkező**)

Dr. Kállay Csilla

1. A biomolekulák fémion-katalizált oxidációjának szerepe a neurodegeneratív betegségek kialakulásában. (Irodalmi feldolgozás) (**Gyógyszerész**)
2. Amilinflagmensek szintézise és oldategyensúlyi vizsgálata (**Vegyész MSc, van rá jelentkező**)
3. Oldalláncban karboxilátcsoportot tartalmazó di-,tri- és tetrapeptidek cink(II)ionnal való kölcsönhatásának tanulmányozása (**Kémia BSc, van rá jelentkező**)
4. Amilinflagmensek kölcsönhatása átmenetifémionokkal (**Kémia BSc, van rá jelentkező**)

Dr. Kövér Katalin

1. Heparin-analóg szénhidrátszármazékok NMR szerkezetvizsgálata. (**vegyész MSc – van rá jelentkező**)
2. Ligandum és fehérje kölcsönhatások vizsgálata NMR és egyéb technikákkal (**Kémia BSc**) *Ligandumok fehérjekötődésének vizsgálati módszerei – NMR, mikrokalorimetria (ITC), felületi plazmonrezonancia (SPR), stb. – irodalmi áttekintés.*

Dr. Lázár István:

1. Funkcionalizált szilika aerogél alapú kompozitok előállítása és vizsgálata (**Vegyész MSc - van rá jelentkező**)
2. Szilika aerogélek mint gyógyszerhordozók vizsgálata (**Vegyész MSc - van rá jelentkező**)
3. Aerogélek szerkezetének és tulajdonságainak változása az előállítási körülmények függvényében (**Kémia BSc – van rá jelentkező**)

Dr. Lente Gábor:

1. Dihidroxi-fenilecetsav származékainak oxidációs reakciói (**Kémia BSc - van rá jelentkező**)
2. Dopamin származékainak oxidációs reakciói (**Kémia BSc - van rá jelentkező**)
3. Reaktív gyökök vizsgálata lézeres villanófény-fotolízissel (**Vegyész MSc - van rá jelentkező**)

Dr. Micskei Károly:

1. Enantiomerek megkülönböztetése NMR technikával (**vegyész**)
2. Biológiailag hasznosuló króm(III) komplexek előállítása (**kémia BSc, MSc, vegyészmérnök BSc**)
3. Enantioszelektív szintézisek króm(II) aminosav komplexekkel (**kémia BSc, MSc**)
4. Biológiai alapú gomba és baktériumölő hatású anyagok kinyerésének laboratóriumi optimalizálása (**vegyészmérnök BSc, környezettudomány, gyógyszerész**).
5. Biológiai alapú gomba és baktériumölő hatású anyagok kinyerésének félüzemi optimalizálása (**vegyészmérnök BSc**).
6. Környezetterhelő biomasszák hasznosítása (**környezettudomány, irodalmi feldolgozás**).

Dr. Tircsó Gyula:

1. Makrociklusos poliaza-polikarboxilát ligandumokkal képződő Mn(II)-komplexek kinetikai inertségének vizsgálata (**kémia BSc, kibővíve vegyész MSc, gyógyszerész**).
A Mn^{2+} -ionok kelátképző ligandumokkal alkotott komplexeit egyre gyakrabban emlegetik a mágneses rezonanciás képalkotás (MRI) diagnosztikai módszer kontrasztanyagaként. A n(II)-komplexek kinetikai inertségéről viszont alig található az irodalomban adat. A munka célja egy-két makrociklusos ligandum Mn(II)-komplexének előállítása és disszociációs kinetikai viselkedésének feltérképezése. Vizsgálati módszerek: elsősorban ^1H -relaxometria, esetenként UV-látható spektrofotometria.
2. Pb^{2+} -ionok kölcsönhatása amid oldalláncokat tartalmazó makrociklusos ligandumokkal (**kémia BSc, kibővíve vegyész MSc, gyógyszerész**).
Az ólom izotópjai a Nukleáris Medicina (^{212}Pb - alfa sugárzó) és orvosi diagnosztikai módszerek (^{203}Pb) pl. SPECT (single photon emission computerized tomography) során egyaránt alkalmazhatók. Pb^{2+} -ionok ilyen céllal történő felhasználása során DOTA-tertra(amid) ligandumokat javasolnak a Pb^{2+} -ionok komplexálására, ennek fényében különösen érdekes, hogy a DOTA-tertra(amid) ligandumok Pb^{2+} -komplexei stabilitására az irodalomban nem található megbízható adat. A munka célja a $[Pb(DOTAM)]^{2+}$ - és $[Pb(PCTAM)]^{2+}$ -komplexei stabilitási állandójának meghatározása UV-látható és ^1H -NMR módszerekkel.
3. Az Al^{3+} -ion kölcsönhatása láncon OH-csoportot tartalmazó ligandumokkal (**kémia BSc**).
A munka a 2-hidroxi-1,3-diaminopropán-N,N,N',N'-tetraecetsav (hpdt) és az 5-metil-2-hidroxi-1,3-xililéndiamintetraecetsav (hxta) ligandumok Al^{3+} -ionnal képződő komplexei egyensúlyi és szerkezeti viszonyait kívánja feltárni. Vizsgálati módszerek: pH-potenciometria, ^1H - és ^{27}Al -NMR spektroszkópia, esetleg röntgendiffrakció.
4. A Ga(PCTA) komplex képződésének és savkatalizált disszociációjának vizsgálata (**kémia BSc**).
A Ga^{3+} -PCTA- H^+ (PCTA egy pridin gyűrűt tartalmazó makrociklusos poliaminopolikarbonsav) egyensúlyi rendszer viszonylag jól ismert, de a $[Ga(PCTA)]$ -komplex inertségéről, ill. a komplex képződési kinetikájáról nincs adat az irodalomban. Vizsgálati módszerek: elsősorban UV-látható spektroszkópia, ^1H - és ^{71}Ga -NMR spektroszkópia.
5. Pikolinát oldalláncokat tartalmazó ligandumok Ln(III)-komplexei oldategyensúlya (**kémia és vegyészmérnök BSc**)
A munka, pikolinát oldalláncokat tartalmazó ligandum(-ok) Ln(III)-ionokkal (La^{3+} , Eu^{3+} , Gd^{3+} , Tb^{3+} és Lu^{3+}) képződő komplexei oldategyensúlyát vizsgálja, elsősorban pH-potenciometria, ^1H -relaxometria, esetleg UV-látható spektrofotometriás módszerekkel.

Dr. Tóth Imre:

1. Tórium(IV)-hidroxo komplexek stöchiometriájának vizsgálata ^1H NMR módszerrel *(irodalmi áttekintés a projekt, majd szakdolgoza/diploma munkaként a kísérlet is feladat. NMR operátori kurzus elvégzése is feltétel a kísérleti munkához.)*
2. Al(III)-vegyeskomplexek egyensúlyi és szerkezeti vizsgálata **(Kémia BSc - van rá jelentkező)**

Dr. Tóth Imre és Dr. Kálmán Ferenc

1. Makrociklusban piridincsoportot tartalmazó ligandumokkal alkotott Mn(II)-komplexek egyensúlyi és kinetikai vizsgálata
A Mn(II) – tartalmú MRI kontrasztanyagok előtérbe kerülése megkívánja ezen komplexek fizikokémiai jellemzését. pH-potenciometria, fotometria és relaxometria lehetnek a kísérleti módszerek.
2. Fém-fém kötést tartalmazó vegyületek előállítása és vizsgálata
A már ismert $[(\text{CN})_5\text{Pt-Tl}(\text{CN})_n]^{n-}$ komplexek analógjainak előállítása és (főleg) NMR spektroszkópia alkalmazásával történő vizsgálata a feladat.
3. In(III)-komplexek egyensúlyi és szerkezeti vizsgálata
A $^{110\text{m}}\text{In}$ pozitron sugárzó izotópként nyer alkalmazást a pozitron emissziós tomográfiában (PET). A munka során nyíltláncú és makrociklusos ligandumokkal alkotott In-komplexek kémiai jellemzése a feladat potenciometria és NMR alkalmazásával.
4. Ga(III)-komplexek egyensúlyi és szerkezeti vizsgálata
A ^{68}Ga pozitron sugárzó izotópként nyer alkalmazást a pozitron emissziós tomográfiában (PET). A munka során nyíltláncú és makrociklusos ligandumokkal alkotott Ga-komplexek kémiai jellemzése a feladat potenciometria és NMR alkalmazásával.

Dr. Várnagy Katalin:

1. Heteroaromás gyűrűt tartalmazó ligandumok vas(II)- és vas(III)-komplexei **(Kémia BSc - van rá jelentkező)**
2. Hisztidintartalmú peptidek Cu(II)-komplexeinek redoxi sajátosságai **(Vegyész MSc – van rá jelentkező)**
3. Neurodegeneratív betegségekben szerepet játszó fehérjék fragmensének előállítása és vizsgálata **(vegyézmérnök BSc – van rá jelentkező)**
4. SOD-enzimet modellező peptidek szintézise és átmenetifém komplexeinek vizsgálat **(Kémia BSc, Vegyézmérnök BSc, Vegyész MSc, Gyógyszerész)**
Vizsgálataink során olyan hisztidint tartalmazó peptidek réz(II) komplexeit tanulmányozzuk, amelyek szerkezetükben hasonlítanak a Cu,Zn-szuperoxid-diszmutáz enzim aktív centrumához. A téma kidolgozása során a feladat egy adott szekvenciájú peptid előállítása szilárdfázisú peptidszintézissel (automata peptidszintetizáló berendezés használatával) és a peptid átmenetifém komplexeinek vizsgálata oldategyensúlyi vizsgálati módszerekkel.